

ЗАКОН

за доброволчеството

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. (1) Този закон урежда обществените отношения, свързани с организирано извършване на доброволческа дейност на територията на Република България, с изключение на случаите, когато доброволческа дейност се осъществява от неформални групи или физически лица.

(2) Организирано извършване на доброволческата дейност има когато дейността на доброволеца се организира, координира или наблюдава от някое от лицата в чл. 7, ал. 2 и не се извършва спонтанно или инцидентно от доброволеца.

(3) Организираната доброволческа дейност се извършва при спазване на правилата на този закон, доколкото друго не е предвидено в особен закон, с оглед на спецификата на обществените отношения, свързани с извършване на доброволческата дейност.

Принципи на доброволческата дейност

Чл. 2. Доброволческата дейност се извършва въз основа на принципите:

1. законност;
2. свободен избор;
3. безвъзмездност;
4. лична отговорност;
5. равнопоставеност.

Условия за осъществяване на доброволческата дейност

Чл. 3. (1) Лицата, организиращи доброволческа дейност осигуряват спазването на минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд по смисъла на Закона за здравословните и безопасни условия на труд, по отношение на доброволците и извършваните от тях доброволчески дейности.

(2) Лицата, организиращи доброволческа дейност следва да прилагат съответно разпоредбите на българското законодателство, когато доброволческата дейност включва дейности, забранени или ограничени за извършване от определени в закон категории лица поради тежкото, вредно или опасно влияние върху здравето им.

(3) Данните на доброволеца са защитени съгласно условията на Закона за защита на личните данни.

Взаимоотношения с държавата

Чл. 4. (1) Държавата подпомага и насърчава доброволческите дейности чрез данъчни, финансови, икономически и други облекчения и стимули, определени в съответните специални закони.

(2) Държавата и общините насърчават организираната доброволческа дейност, чрез включването ѝ в национални и общински програми и проекти, в рамките на бюджетите на съответните институции.

Доброволец

Чл. 5. (1) Доброволец е физическо лице, което извършва доброволческа дейност

(2) Непълнолетно или малолетно лице, може да извършва доброволческа дейност, която е изрично съобразена с възрастта му, след получаване на писмено информирано съгласие от неговия законен представител и под ръководството на пълнолетно лице, представител на лицето, организиращо доброволческата дейност.

(3) Писмено информирано съгласие не е необходимо при условие, че законния представител присъства по време на извършване на доброволческата дейност от непълнолетното или малолетното лице.

Доброволец – чужд гражданин

Чл. 6. (1) Граждани на Европейския съюз, на държави-страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или граждани на Конфедерация Швейцария могат свободно да извършват доброволчески дейности в Република България при условията на този закон и на Закона за влизането, пребиваването и напускането на

Република България на граждани на Европейския съюз и членове на техните семейства. Извършването на дългосрочно доброволчество е основание за получаване на удостоверение за продължително пребиваване по ред, предвиден в Закона за влизането, пребиваването и напускането на Република България на граждани на Европейския съюз и членове на техните семейства.

(2) Граждани на трети страни могат да извършват доброволчески дейности при условията на този закон и при спазване изискванията на Закона за чужденците в Република България за пребиваване на територията на страната. Извършването на дългосрочно доброволчество е основание за получаване на разрешение за продължително пребиваване по ред, предвиден в Закона за чужденците в Република България.

Доброволческа дейност и лица, организиращи доброволческата дейност

Чл. 7. (1) Доброволческа дейност е дейност, извън трудовите и служебни правоотношения на доброволеца, която се изразява в полагането на труд и/или предоставяне на услуги, по собствен избор и без получаване на възнаграждение

(2) Организирана доброволческа дейност се организира, координира или наблюдава, от някое от следните лица:

1. Доброволчески организации, юридически лица с нестопанска цел и читалища;
2. Вероизповедания, регистрирани по реда на Закона за вероизповеданията;
3. Здравни, лечебни, социални, образователни, екологични, научни, спортни, културни заведения на бюджетна издръжка;
4. Органи на държавна власт и на местно самоуправление;
5. Международни организации.

(3) Министерство на Правосъдието създава и поддържа публичен регистър на лицата, организиращи доброволческа дейност.

Глава втора

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДОБРОВОЛЕЦА

Правен статут на доброволеца

Чл. 8. (1) Правата и задълженията на доброволеца се определят с този закон и с договор за извършване на дългосрочна доброволческа дейност, когато такъв е сключен.

(2) Недействителни са договорите за извършване на доброволческа дейност, с които се цели заобикаляне на действащото законодателство.

Права на доброволеца

Чл. 9. (1) Доброволецът има право на:

1. достоверна, разбираема и своевременна информация за доброволческата дейност, включително за рисковете за живота и здравето му;

2. равни възможности и недискриминационно третиране при извършването на доброволческата дейност;

3. зачитане на достойнството и личните убеждения;

4. подходящ инструктаж или обучение, свързани с извършването на доброволческа дейност;

5. осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, включително необходима екипировка във връзка с изпълнението на съответните дейности;

6. застраховка срещу злополука в предвидените от закона случаи;

7. възстановяване на разходи, при условията на този закон;

8. идентификационна карта, удостоверяваща статута на доброволец, която се издава за сметка на лицето, организиращо доброволческата дейност.

9. документ за извършените доброволчески дейности и за преминато обучение;

10. заверяване на осъществяваните доброволчески дейности в доброволческа книжка.

(2) Доброволец – безработно лице или лице в отпуск по чл. 163 или чл. 164 от Кодекса на труда, не губи предвидените в съответните закони обезщетения за периода на извършената от него доброволческа дейност.

Разходи на доброволеца

Чл. 10. (1) На доброволеца се възстановяват само предварително уговорени и действително извършени във връзка с доброволческата дейност разходи.

(2) Възстановените по предходната алинея разходи не представляват доход по смисъла на Закона за данъците върху доходите на

физическите лица, както и не могат да бъдат основание за загуба на социални придобивки, предвидени в други закони.

(3) При извършване на доброволческа дейност извън населеното място по настоящия адрес на доброволеца, лицата, организиращи доброволческа дейност заплащат предварително уговорените разходи за пътни, дневни и квартирни пари в размерите, предвидени в действащото законодателство за командировките в страната и чужбина.

Застраховка

Чл. 11. (1) Лицата, организиращи доброволчески дейности застраховат за своя сметка доброволците срещу злополука при или по повод извършването на доброволческата дейност в опасни или във вредни за здравето условия.

(2) Лицата, организиращи доброволчески дейности уведомяват доброволеца за правото му да бъде застрахован срещу злополука при или по повод извършването на доброволческа дейност преди започване на доброволческите дейности.

(3) За всякакви други рискове лицата, организиращи доброволческа дейност могат да застраховат доброволеца за своя сметка, ако това е уговорено между двете страни.

Задължения на доброволеца

Чл. 12. Доброволецът е длъжен:

1. да изпълнява добросъвестно възложените му задачи;
2. да работи в сътрудничество и разбирателство с останалите доброволци, като им съдейства и ги подпомага в съответствие с дадените му указания;
3. да бъде лоялен към лицето, организиращо доброволческата дейност, като пази доброто му име, не злоупотребява с доверието му и не разпространява поверителни за него сведения;
4. да участва в обучителни програми, когато това се изисква;
5. да опазва имуществото, с което е в досег във връзка с извършването на доброволческа дейност;
6. да не приема или търси от свое име или от името на други лица финансова изгода при извършването на доброволческа дейност;
7. да се легитимира с идентификационната си карта, когато такава е издадена.

Отговорност за причинени вреди

Чл. 13. (1) Доброволецът отговаря пред лицата, организиращи доброволческа дейност за виновно причинените реални вреди, при или по повод извършването на доброволческата дейност, по реда на гражданското законодателство.

(2) Лицата организиращи доброволческа дейност отговарят пред третите лица до размера на реално причинените виновно от доброволеца вреди, при или по повод извършването на доброволческите дейности, по реда на гражданското законодателство.

Глава трета ВИДОВЕ ДОБРОВОЛЧЕСТВО

Краткосрочно доброволчество

Чл. 14. Всяко лице, което извършва доброволческа дейност за по-малко от 30 дни в рамките на една календарна година, за едно и също лице, организиращо доброволческа дейност, извършва краткосрочно доброволчество.

Дългосрочно доброволчество

Чл. 15. Всяко лице, което извършва доброволческа дейност за повече от 30 дни в рамките на една календарна година, за едно и също лице, организиращо доброволческа дейност, извършва дългосрочно доброволчество.

Договор за дългосрочно доброволчество

Чл. 16. За извършване на дългосрочно доброволчество се сключва писмен договор.

Сключване на договор за дългосрочно доброволчество

Чл. 17. (1) За сключване на договор за дългосрочно доброволчество се представят:

1. документ за придобито образование, специалност, квалификация или правоспособност, когато такива се изискват за извършване на някоя от дейностите, включени в извършването на доброволческа дейност;

2. документ за медицински преглед, ако дейността изисква такъв;

3. задължителна здравна застраховка – за доброволци, граждани на трети страни, както и в случаите, когато такава е предвидена в нормативен акт или е договорена;

4. свидетелство за съдимост, когато нормативен акт изисква удостоверяването на съдебно минало за извършване на някоя от дейностите, включени в извършването на доброволческа дейност;

5. писмено информирано съгласие на законен представител на доброволеца в случаите, когато доброволческата дейност ще се извършва от непълнолетно лице;

6. документ за самоличност или за пребиваване в страната;

7. пътнически документ с неизтекъл срок на валидност – за граждани на трети страни.

(2) Лицата, организиращи доброволчески дейности могат да изискват и предоставянето на други документи извън посочените в ал. 1, ако това е предвидено в нормативен акт или произтича от същността на доброволческата дейност.

Съдържание на договора за дългосрочно доброволчество

Чл. 18. Договорът за дългосрочно доброволчество съдържа:

1. данни за страните;

2. описание на дейността, която доброволецът извършва, и посочване на лицето, под чието пряко ръководство ще се извършва дейността;

3. разпоредби относно застраховането на доброволеца, ако такава е необходимо;

4. срок на договора;

5. номер, под който договорът се вписва в регистъра на доброволците;

6. инструктаж или обучението във връзка с извършването на доброволческа дейност, ако такава се предвижда;

7. уговорените допустими разходи на доброволците, които се възстановяват;

8. размера на средствата, с които ще разполага доброволец – гражданин на трета страна, включващи покриване на пътни, дневни и квартирни пари, необходими за пребиваването в срока на договора;

9. лични данни и контакти на лицето, определено да осъществява наблюдение на дейността на доброволеца, в случаите, в които такава се предвижда;

10. условията за изменение и прекратяване на договора;

11. други условия, договорени между страните.

Прекратяване на договор за дългосрочно доброволчество

Чл. 19. Договор за дългосрочно доброволчество се прекратява:

1. при прекратяване на доброволческата дейност;
2. при обективна невъзможност за изпълнение на договора, след писмено уведомяване на другата страна за това;
3. по взаимно съгласие между страните;
4. едностранно от доброволеца, след писмено уведомяване;
5. едностранно от организиращия доброволческата дейност, след писмено уведомяване.

Корпоративно доброволчество

Чл. 20. (1) Корпоративното доброволчество е доброволческа дейност в полза на обществото, която се осъществява от работници или служители на местни и чуждестранни лица по личен избор и съгласие, с разрешението на работодателите им в рамките на работното им време.

(2) За уреждане на дългосрочно корпоративно доброволчество се сключва договор между работодателите по ал. 1 и някое от лицата, организиращи доброволческа дейност.

Глава четвърта РЕГИСТЪР НА ДОБРОВОЛЦИТЕ

Водене на регистър

Чл. 21. (1) Лицата, организиращи доброволчески дейности водят регистър на доброволци, които извършват дългосрочно доброволческа дейност чрез тях.

(2) Вписване в регистъра се извършва на основата на сключения договор за дългосрочно доброволчество.

(3) Регистърът съдържа следните минимално необходими данни: имената, единния граждански номер (личен номер на чужденец), постоянен и настоящ адрес на доброволеца, мероприятиято, в което е зает, мястото и дейностите, които ще извършва, както и началната дата и срока, в който се извършват доброволческата дейност. Данните се водят по името на всеки доброволец.

(4) Личните данни, които подлежат на вписване в регистъра, се събират само лично от лицето, за което се отнасят, или с неговото изрично съгласие.

Съдържание на идентификационната карта на доброволца

Чл. 22. (1) На всеки дългосрочен доброволец се издава идентификационна карта с минимално необходимо съдържание, включващо:

1. трите имена и снимка на доброволца;
2. период на извършване на доброволческата дейност в полза на съответното лице, което я организира;
3. наименование и ЕИК на лицето, организиращо доброволческа дейност.

(2) Разходите за издаване на идентификационна карта са за сметка на лицето, организиращо доброволческа дейност.

(3) Идентификационна картата се издава преди започване извършването на доброволческата дейност заедно с вписването на доброволца в регистъра по чл. 21, ал. 1, както и в други случаи по преценка на лицето, организиращо доброволческа дейност.

Доброволческа книжка

Чл. 23 (1) Лицата, организиращи доброволческа дейност, заверяват доброволческата книжка, при представянето ѝ от страна на доброволца.

(2) Доброволческата книжка съдържа информация за организиращия доброволческата дейност, извършената доброволческа дейност, периода и мястото на извършване на доброволческата дейността, преминали обучения във връзка с извършената доброволческа дейност и се попълва по образец съгласно приложение 1 към този закон. Техническите параметри на образца на книжката са: формат - 10/14 см, обем - 30 страници, бял офсет 80 гр.; корица - цвят: зелен - на външните страници, и бял - на вътрешните.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Доброволческа организация” е юридическо лице с нестопанска цел, чийто предмет на дейност включва привличане,

организиране и обучаване на доброволци, и което е приело съответни вътрешни правила за дейността си.

2. „Данни за страните” са:

а) за доброволеца – трите имена, ЕГН, постоянен и настоящ адрес;

б) за лицето, организиращо доброволческа дейност – наименование, седалище и адрес на управление, единен идентификационен код (ЕИК).

3. „Вредни фактори за здравето и безопасността” е понятието определено в § 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

§ 2. Този закон въвежда разпоредбите на Директива 2004/114/ЕО на Съвета относно условията за прием на граждани на трети страни с цел образование, ученически обмен, безвъзмездно обучение или доброволческа дейност от 2004 г. (ОВ, L 375 от 23 декември 2004 г.).

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. В чл. 24в, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (обн., ДВ, бр. 153 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 70 от 1999 г., бр. 42 и 112 от 2001 г., бр. 45 и 54 от 2002 г., бр. 37 и 103 от 2003 г., бр. 37 и 70 от 2004 г., бр. 11, 63 и 88 от 2005 г., бр. 30 и 82 от 2006 г., бр. 11, 29, 52, 63 и 109 от 2007 г., бр. 13, 26, 28 и 69 от 2008 г., бр. 12, 32, 36, 73, 82, 93 и 103 от 2010 г., бр. 9 и 43 от 2011 г. и бр. 21 и 44 от 2012 г.) накрая се поставя запетая и се добавя „както и доброволци – за извършване на доброволческа дейност при условията на дългосрочното доброволчество съгласно Закона за доброволчеството”.

§ 4. В Закона за влизането, пребиваването и напускането на Република България на гражданите на Европейския съюз и техните семейства в чл. 8, ал. 1, т. 1 се добавя след заето лице „или доброволец, сключил договор за дългосрочно доброволчество по Закона за доброволчеството.

§ 5. В чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата (обн., ДВ, бр. 55 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 43 и 79 от 2005 г., бр. 10, 39 и 105 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 53 и 101 от 2010 г. и бр. 82 от 2011 г.) се създава т. 4: „4. лица, в случаите на осъществяване на доброволческа дейност по смисъла и при условията на Закона за доброволчеството.”

Приложение 1 към чл. 23, ал. 2

<p>корица РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ</p> <p>КНИЖКА на доброволеца</p>

<p>.....</p> <p>..... <i>(три имена)</i></p> <p>.....</p> <p>..... <i>(адрес)</i></p>

Юридическо лице, организиращо доброволческата дейност	ЕИК	Доброволческ и дейности	Период на извършване	Място на извършване	Преминали обучения	Подпис и печат

Вносител:

